

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 237168
Tarih : 11.01.2023

77370

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serpil KEMALBAY PEKGÖZEGÜ

İzmir Milletvekili

Türkiye UNESCO Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşmeye 14.04.1982 tarih ve 2658 sayılı Kanunla taraf olma kararı alıp gerekli belgelerin UNESCO Genel Merkezi'ne sunulmasıyla Sözleşmeye 16.03.1983 tarihinde resmen taraf olmuştur. Ancak iktidarın sürdürdüğü sermayeyi memnun etmeye odaklı, her alanda yıkım ve tahribata yönelik, insan sağlığını hiçe sayan, doğa talanına müsaade eden, direnenlerin ise baskı, tehdit ve para cezaları ile sindirmeye çalışan politikaları ile doğal ve kültürel varlıklar yok edilmeye devam edilmektedir.

Örneğin, bölge halkının ve sivil toplum kuruluşlarının bütün itirazlarına rağmen Kültür Bakanlığı ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen baraj çalışması sonucu, 1981'de sit alanı ilan edilen 12 bin yıllık çok dilli, çok dinli, çok kültürlü toplumsal hafızayı ve tarihi içinde barındıran Hasankeyf ile birlikte 300 arkeolojik sit alanı ömrü 50 yıl olan Ilısu Baraj projesiyle sular altında bırakılmıştır.

Yine, TEMA Vakfı tarafından madencilik faaliyetleri için ruhsatlandırılan alanların uluslararası koruma kriterlerine göre belirlenen, nadir flora ve fauna barındıran, dünya ölçeğinde önemli ekosistemler olduğu ve çevresindeki tabiatı koruma alanları ile milli park statüsündeki koruma alanlarının da tehdit altında olduğu ifade edilen Muğla'da Yeniköy Termik Santraline önceden verilen maden kömür arama izni ile Işıkdere Köyünün/mahallesinin tamamen boşaltıldığı ve köyün yerinde şu anda dev bir maden çukuru bulunduğu, bu alanın Arkeolojik Kazı alanı olduğu, alanda yapılan kömür bulmak amaçlı kazılarda çok sayıda tarihi eserin tahrip edildiği, bir kısmının ise şirket tarafından taşındığı iddiaları sosyal medyada yer almıştır.

22/7

İkizköy Çevre Komitesi tarafından Muğla'nın Milas ilçesine bağlı Akbelen Ormanı'nda, Limak Holding ve İÇTAŞ ortaklığındaki Yeniköy-Kemerköy Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş. tarafından uzun süredir devam eden arkeolojik kazıların sürdüğü tepeye karşı İkizköylüler 26 Temmuz 2021 tarihinde Muğla Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu Bölge Müdürlüğü'ne başvuru yaparak, YK Enerji'nin kömür madeni alanında bulunan arkeolojik buluntuların "korunması gerekli kültür varlığı", bölgenin de "arkeolojik sit alanı" olarak tescillenmesini istemişler, talebe cevap verilmemesi üzerine ise Muğla 3. İdare Mahkemesi'nde dava açmışlardır. Ancak, Muğla Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu Bölge Müdürlüğü'ne karşı açılan dava henüz sonuçlanmamışken ve herhangi bir keşif yapılmamışken tepenin bir anda ortadan kaldırıldığı İkizköylüler tarafından ifade edilmiş ve basında da yer almıştır.

İkizköy Çevre Komitesi tarafından yapılan açıklamada, yargı süreci beklenmeden 4 bin yıllık bir tarihi barındıran tepede 250 yıllık caminin dozerle yıkıldığı, yıkım sırasında bulunan arkeolojik buluntuların Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kanunu'na göre taşınmaz kültür varlığı olarak geçmesine ve kanunen taşınması yasak olmasına rağmen şirket tarafından Ören Arkeo Park'a taşındığı, Karia, Bizans ve Roma döneminden kalma Karia'lara ait mozaik taşların taşınmaz varlık olması ve yerinde sergilenmesi gerekirken bu mozaiklerin bir beze yapıştırıldığı, şirketin sahada çalışan işçilere, "Buradan çıkan kazıların fotoğraflarını çekmeyeceksiniz, burayla ilgili hiçbir şey konuşmayacaksınız" şeklinde talimat verildiği iddialarına yer verilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Muğla'nın Milas ilçesine bağlı Akbelen Ormanı'nda, Limak Holding ve İÇTAŞ ortaklığındaki Yeniköy-Kemerköy Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş. tarafından uzun süredir devam eden arkeolojik kazılar Bakanlığınız bilgisi dahilinde midir?
- 2- İkizköylüler tarafından Muğla Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu Bölge Müdürlüğü'ne karşı açılan dava henüz sonuçlanmamışken ve herhangi bir keşif yapılmamışken tepenin Yeniköy-Kemerköy Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş. tarafından bir anda ortadan kaldırılması izninin hangi kurum tarafından verildiği bilginiz dahilinde midir? Bilginiz dahilinde ise Bakanlığınızca bu konuda herhangi bir girişim de bulunulmuş mudur?
- 3- Karia'lara ait mozaik taşların taşınmaz varlık olması ve yerinde sergilenmesi gerekirken bu mozaiklerin bir beze yapıştırıldığı iddiaları Bakanlığınızca ihbar niteliği taşıyarak incelenmiş midir?

27370

- 4- Normal şartlarda yıllara sığan ve elle tek tek işlem yapılması gereken arkeolojik tarihi eserlerin iş makinaları ile girilen bir alanda, 4-5 günlük bir süreçte zarar görmeden çıkarılması nasıl mümkün olmuştur?
- 5- Çıkarıldığı var sayılar eserlerin, arkeolojik bir heyetinde gözetimiyle yapılmış bir envanteri bulunmakta mıdır?
- 6- Böyle bir envanter yapılmış ve ilgili Müze Müdürlüğü'ne teslimat gerçekleşti ise bu teslimat hangi müze ve kimlerin imzası/imzaları ile teslim alınmıştır?
- 7- Müze Müdürlüğü'ne teslim edildiği iddia edilen eserlerin teslim alan ilgili/ilgililer tarafından tek tek kontrolü yapılmış mıdır? Yapıldı ise kontrolü ve ne durumda oldukları belirlenmiş midir?
- 8- Taşınmaz varlıkların bulunduğunu duyumlarına rağmen buradaki varlıklar taşınmış mıdır? Taşındı ise nereye taşınmışlardır?
- 9- Taşınmaz varlıkların taşındığına dair bilgiler hangi kuruma bildirilmiştir?
- 10- Limak Holding ve İÇTAŞ ortaklığındaki Yeniköy-Kemerköy Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş. tarafından uzun süredir devam eden arkeolojik kazılar Bakanlığınız yetkili birimlerince denetlenmiş midir?
- 11- YK Enerji sponsorluğunda gizli saklı yürütülen, çalışanların görüntü alması ve burayla ilgili konuşmasının yasaklanmasının gerekçesi nedir? Konuşulması ve görüntü alınması yasaklanan bu tarihi kazılarda neler bulunmuştur?
- 12- Bakanlığınızca Arkeolojik Kazı alanında süregiden bu yıkımın derhal durdurulması, durumun yerinde tespit edilmesi ve sorumlular hakkında 2863 sayılı Kanun gereği işlem yapılmasına yönelik herhangi bir işlem başlatılmış mıdır?
- 13- Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kanunu'na göre yerinde korunması gereken taşınmaz kültür varlıklarının tahrip edilmesine ortak olduğu iddia edilen Muğla Kültür Varlıkları Koruma Kurulu Bölge Müdürlüğü yetkililerine yönelik başlatılan herhangi bir soruşturma bulunmakta mıdır?